
TÜRKİYE'DEKİ ÖZEL VE KAMU KATILIM BANKALARININ 2015-2020 DÖNEMİ KARLILIKLARININ ORAN ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Servet ÖNAL

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF,
İşletme Bölümü, Osmaniye, servetonal@osmaniye.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5452-6938>

Süleyman ERASLAN

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
Bahçe MYO, Finans Ban. ve Sig. Böl., Osmaniye, seraslan@osmaniye.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5558-5435>

Hacı Afşin ÖZDOĞAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
İİBF, İşletme Bölümü, ozdoganhaciafsin@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2790-7377>

Öz

Uluslararası literatürde İslami bankalar veya faizsiz bankalar olarak adlandırılan katılım bankaları, ülkemizde önceleri özel finans kurumları olarak adlandırılmıştır. Daha sonra Katılım bankaları adını almıştır. İnançlarından dolayı faize duyarlı olan bireyler tasarruflarını ticari bankalara yatırmaktan sakınmaktadır. Katılım bankalarının geleneksel bankalardan fonksiyonel olarak çok önemli farkları bulunmamakla birlikte yastık altı fonları yatırıma kazandırma işlemini farklı şekillerde gerçekleştirmektedir. İslam'a göre faizin haram olması sebebiyle kâr ve zarara katılma temeline göre faaliyette olan katılım bankaları hem ekonomik hem de sosyal işlevi birlikte sunmuşlardır. Bu çalışma ile, katılım bankası olarak faaliyette olan üçü özel üçü de kamu katılım bankası olmak üzere altı katılım bankasının 2015-2020 dönemine ait karlılıklarının oran analizi yöntemi kullanılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Oran analiz tekniği işletmelerin mevcut durumu, yönetim yeterliliği, finansal kararlar gibi etmenlerin durumunu anlamaya yardımcı olmaktadır. Çalışmada kullanılan veriler, katılım bankalarının internet sitelerindeki finansal tablolarından alınmıştır. Bu çalışmada her bir katılım bankasının incelenen oran analizlerine göre başarı ölçüleri ve sıralaması belirlenerek ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İslami Bankacılık, Katılım Bankaları, Oran Analizi.

INVESTIGATION OF THE PROFITABILITY OF PRIVATE AND PUBLIC PARTICIPATION BANKS IN TURKEY FOR THE 2015-2020 PERIOD BY RATIO ANALYSIS METHOD

Abstract

Participation banks, which are called as islamic banks or interest-free banks in the international literature were previously called as private financial

institutions in our country. Later, it became known as Participation banks. Individuals who are sensitive to interest because of their beliefs avoid investing their savings in commercial banks. Although participation banks do not have significant functional differences from traditional banks, they carry out the process of transforming mattress saving into investment in a different way. Participation banks, which operate on the basis of participating in profit and loss due to interest being forbidden according to Islam, have presented both economic and social duties together. In this study, it is aimed to compare the profitability of the six participation banks, three of which are private and three of which are public participation banks for the period of 2015-2020. Ratio analysis technique helps to understand the status of factors such as the current situation of the enterprises, management competence, financial decisions. The data used in the study were taken from the financial statements of the participation banks on their web sites. Ratio analysis method was used to express these success situations. In this study, success measures and rankings of each participation bank were determined according to the analyzed ratio analysis.

Keywords: Islamic Banking, Participation Banks, Ratio Analysis.

1.GİRİŞ

İslami finans, İslam hukukunun temel ilkelerine uymak için uygulanan bir finansal hizmet olarak tanımlanır. Buna karşılık, şeriatın ana kaynakları Kuran-ı Kerim, Hadis, Sünnet, İcma, Kıyas ve İçtihatır (Errico & Farahbaksh, 1998). Bir başka İslami finans tanımı şöyledir: "İslami finans kurumları, amaç ve işlemlerinde Kuran'ın ilkelerine (Müslümanların kutsal kitabının ilkelerine) dayalı olanlardır"(Gait & Worthington, 2007:4).

Temel yapısı faizsiz bankacılık modeli olan katılım bankacılığı sisteminde, mal ve hizmet hareketleri ile para işlemlerinin sıkı şekilde birbiriyle ilişkili olduğu, para hareketlerinin muhakkak bir ortaklık temelinde bir mal ve hizmete karşılık geldiği görülmektedir. Gelirlerin kâr zarar ortaklığı veya emek ve sermaye ortaklığı esasına göre paylaşıldığı bir sistem şeklinde ifade etmek mümkündür(Ersoy, Hazıroğlu, Görmüş ve Yabanlı, 2019:84).

İslami bankacılık olarak da bilinen katılım bankacılığı ekonomide farklı bir ihtiyacı karşılama adına ortaya çıkmıştır. İnançlarından dolayı faize duyarlı olan bireylerin tasarruflarını ekonomiye kazandırmak için katılım bankacılığı sistemine gerek duyulmuştur. Katılım bankaları ticari bankalardan farklı bir şekilde yeni finansal araçlarla piyasaya girmekle önemli bir rol oynamıştır. Bu açıdan katılım bankaları ile ticari bankalar rakip olmaktan ziyade birbirini tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir(Görmüş, Yardımcıoğlu, Özdemir, Durmuş ve Bektaş, 2015:1). İslam'ın ekonomik prensiplerine göre ekonomiyi geliştirme amacı üzerine kurulan katılım bankaları faizsiz bir şekilde riskin ve gelirin paylaşılması ve İslami kurullarla ters olmayan ticaretin hakim olduğu bir piyasa oluşumunu sağlamaktır (Alpun, 2017:1). Bankacılık sistemi içerisinde yer alan bankalar, temel olarak faizli ve faizsiz bankalar olarak iki ana grup altında değerlendirilebilir. Faizli bankaların çalışma esasları, alınan ve ödenen faizler iken, faizsiz bankaların çalışma esasları ise, kâr payı ve kira gelirleridir.

Katılım bankaları alternatif finans hizmetleri sunan, reel ekonomiye kaynak sağlayan ve bankacılık hizmeti sunan kurumlardır. Genel bankacılık

hizmetleriyle birlikte, birikim sahiplerinden topladıkları tasarrufları, faizsiz bankacılık prensiplerine göre finans sektörüne kaynak aktararak, elde edilen kazanç veya zararları birikim sahipleriyle paylaşmaktır (Tunç, 2000:13). Katılım bankalarında faizin olmaması şartı vardır. Faizsiz sistemin temelinde kar ve zarara katılma esasına göre fon toplamak ve sabit bir kazanç taahhüdünde bulunmamak gerekir. Çünkü sabit kazanç taahhüdünde bulunmak faizin varlığına işaret etmektedir. Elde edilen fonların İslami ölçülere uygun yatırım araçlarına yatırılması sürecinde ortaya çıkacak risklerin paylaşımı esas alınmaktadır. Bu sistemde müşteriye nakit kredi vermeyip gereksinim duyulan malı satıcılardan peşin alıp üzerine karını ekleyerek vadeli satmak vardır.

1983 tarihinde Özel Finans Kurumları adıyla ilk kurumsallaşma süreci başlamıştır. Bu şekilde tasarruflarını faizsiz esasa uygun olarak değerlendirmek isteyenler ile finans gereksinimlerini temine çalışan girişimciler, kaynak temini ve yatırım araçlarında alternatif seçeneklere kavuşmuşlardır (Ersoy vd, 2019:123). 2005 yılında 5411 Sayılı Bankacılık Kanunuyla "Katılım Bankası" şeklinde isimlendirilmiş ve banka niteliğine kavuşmuştur. Fon sağlama fonksiyonunu borç alma-verme şeklinde yürüten ve faizsiz bankacılık temeli üzerinde faaliyet sürdüren bankalar, katılım bankası olarak adlandırılmaktadır (Ersoy vd,2019:26). Kurulduğundan bu yana sürekli gelişme gösteren özel katılım bankaları, 2015 yılında kamu katılım bankalarının sektöre girişiyle birlikte farklı bir ivme kazanmıştır. Çalışmada 2015-2020 döneminin seçilmiş olması ile hem güncel bilgilere yer vermek hem de kamu katılım bankaları ile özel katılım bankaları arasında karşılaştırmalı inceleme yapmak amaçlanmıştır. Ayrıca 2019 ve 2020 yıllarında katılım bankalarının pandemi krizi dolayısıyla ne şekilde etkilendiğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

2.LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde konuyla ilgili hem yurt içi hem de yurt dışı çalışmalar hakkında katılım bankalarının performanslarını oran analizi yöntemi ile değerlendirmek üzere araştırma yapılmıştır.

Tetik ve Şahin (2020), yapılan çalışmada faizsiz bankacılığın sadece İslam ülkelerinde değil aynı zamanda diğer ülkelerde de popüler olduğunu gözlemlemişlerdir. Faizsiz finans sektöründe yer alan Katılım Bankacılığı, normal bankacılık sektörü içinde kendine yer bulamayan atıl fonların finans sektörüne kazandırılmasını sağlamıştır. Aynı zamanda katılım bankaları yoluyla adaletli gelir dağılımı, reel sektöre kaynak sağlama, yastık altında bulunan kaynağın ekonomiye aktarılması ve istihdam sağlama gibi önemli faydalar oluşturmaktadır. 2011-2019 yıllarını kapsayan çalışmada katılım bankalarının finansal performansları TOPSİS yöntemiyle analiz edilmiştir. Katılım bankalarının bankacılık sektörü içinde artan bir trend içinde büyüdüğü gözlemlerine rağmen arzulanan büyüklüklere henüz ulaşmamıştır. Katılım bankalarının istenilen pazar büyüklüğüne ulaşması için öz kaynak yapısının güçlü olması ve toplanan fonların en karlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu sektörün gelişmesi için faizsiz bankacılık konusunda tecrübeli İslam ülkelerinden yeni finansal enstrümanların ülkemize uyumu acil bir şekilde sağlanması gerekliliği belirtilmiştir.

Akyüz vd. (2020), yapılan çalışmada Türkiye'deki beş katılım bankasının 2013 ile 2017 yıllarına ait CAMELS analizi yapılarak finansal performansları ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda, küresel olarak yaşanan gelişmelerin diğer sektörlerde olduğu gibi katılım bankacılığı üzerinde de etkileri olmuştur. Katılım bankaları; sermaye yapılarının korunması, kredilere önem verilmesi, krizleri etkin bir şekilde yönetebilmesi, devamlıklarını sürdürebilmesi için karlarını artırmaları gerektiği ifade edilmiştir.

Arslan vd. (2020), bu çalışmada Afganistan'da faaliyet gösteren daha önceleri geleneksel bir banka iken daha sonra Islamic Bank of Afghanistan adını alan bankanın 2009-2019 dönemlerine ait finansal tabloları, finansal oran analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda bankanın yapısının değişmesiyle finansal performansında önemli ölçüde olumlu manada değişiklikler olduğu (varlıkların ve öz kaynakların getirisi, ödeme gücü, kaldıraç ve likidite oranlarında artışlar) gözlemlenmiştir.

Önal ve Mat (2017), bu çalışmada özel katılım bankalarından Kuveyt Türk, Albaraka Türk ve Türkiye Finans kurumlarının 2014-2016 dönemine ait karlılıkları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda bankaların öz kaynak karlılıkları ve aktif karlılıklarında düşme eğilimi gözlemlenmiştir. Kuveyt Türk kurumunda hem öz kaynak karlılığı hem de aktif karlılığında artış olduğu görülmüştür. İnceleme yapılan dönemde Albaraka Türk karlılık oranlarında ikinci sıradadır. Üçüncü ve son sırada ise Türkiye Finans en düşük oranlara sahiptir. Özel katılım bankalarının bu düşme eğiliminin sebebi olarak kamu katılım bankalarının piyasaya girmesi ve pazar paylarını artırmaları olduğu ifade edilmiştir.

Parlakkaya ve Çürük (2011), bu çalışmada Türkiye'deki ticari bankalar ile katılım bankalarındaki finansal oranların birbirlerinden farklılıkları ayırt edilmeye çalışılmıştır. Karlılık ve likidite oranlarının hem ticari hem de katılım bankaları için ayırt edici özellik şeklinde kullanılabileceğini ortaya koymuştur. Burada t-testi ve regresyon metotları kullanılmış iki banka türü için de faaliyetlerin birbirinden farklılığı ifade edilmiştir. Katılım bankalarının sektör içindeki payının sadece %5 olduğu bu durumda mevduat toplama ve kredi kullandırmada henüz yeterli düzeye ulaşmadığı söylenmiştir. Kullandıkları alternatif yatırım araçları yoluyla kar elde etmişlerdir. Mevduat toplamada ve kredi kullandırmada geleneksel bankaların düzeyine henüz ulaşamadığı ifade edilmiştir.

Yudistira (2004), 18 İslami banka üzerinde yapılan çalışmada, Veri Zarflama Analizi kullanılarak verimlilik ölçümleri yapılmıştır. Yapılan çalışmada İslami bankaların verimliliklerinin geleneksel bankalarla karşılaştırıldığında oldukça düşük olduğunu göstermiştir. Parametrik olmayan teknik ve regresyon analizi ile desteklenen çalışmada İslami bankalar Orta Doğu bölgesinde, bölge dışındaki muadillerine göre daha az verimli olduğu tespit edilmiştir.

Ansari & Rahman (2011), bu çalışmada katılım bankalarının geleneksel bankalarla karşılaştırılmasına göre daha likit, daha düşük riskli ve operasyonel olarak verimli olduğu sonucuna varılmıştır.

Ariff (1988), bu çalışmada, İslami bankacılığın ihmal edilebilir veya sadece geçici bir olgu olmadığını açıkça ortaya koymaktadır. İslami bankaların büyümeye ve genişlemeye devam edeceklerine dair işaretlerin varlığı tespit edilmiştir. İslami bankacılıkta mevcut finansal ağa daha fazla çeşitlilik katabilecek bazı yenilikçi fikirler bulunabilmesinin önemli olduğu fikri ortaya konmuştur. Yazarın yaptığı bir başka çalışmada, İslami bankaların performansını ölçmede kullanabileceği altı oran; maliyet etkinliği, gelir verimliliği ve kâr verimliliği şeklindedir (Bader, Shamsar, Ariff, Shah 2008). Bu oranlar şunlardır: (1) maliyet-gelir oranı (CITR); (2) ortalama varlıklar için net faiz gideri; (3) net faiz marjı (NIM); (4) ortalama varlıklar kadar diğer işletme gelirleri; (5) ortalama varlık getirisi (ROAA) ve (6) ortalama öz sermaye getirisi (ROAE).

Viverita (2011), Endonezya İslami banka endüstrisinin önemli gelişimi, büyüklüğü üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Örneğin, 2009 yılında İslami bankaların toplam aktifleri, %41,07 büyürken geleneksel bankaların ise sadece % 9,68 olarak büyüdüğü tespit edilmiştir. İslam'a dayalı bankacılık sektörünün önemli ölçüde büyümesi düşünüldüğünde, iyi performansı sürdürmesi önemlidir. Ayrıca büyük ve küçük bankalar arasındaki performans farkı da incelenmiştir. İslami bankaların geleneksel bankalardan daha az deneyime sahip olmalarına rağmen, geleneksel bankalardan daha fazla gelir ve kâr elde edebildiklerini göstermiştir.

Hassan (2003), yapılan bu çalışmada, İslami Bankalarda bankacılık özellikleri ile performans ölçümleri arasındaki ilişkiye biraz ışık tutmaktadır. Birincisi, İslami bankaların karlılık ölçütleri, sermaye artışlarına olumlu, kredi oranlarına olumsuz tepki vermektedir. Sonuçlar, daha büyük öz sermaye / toplam varlık oranının daha fazla kar marjına yol açtığını ortaya koymuştur. İkincisi, sonuçlar aynı zamanda tüketici ve kısa vadeli finansmanın, faiz getirmeyen varlıkların ve bankaların karlarını artırmada ek yükün önemini de göstermektedir. Üçüncüsü, sonuçlar banka performansının belirlenmesinde düzenleyici vergi faktörlerinin önemli olduğunu göstermektedir. Dördüncüsü, elverişli makroekonomik ortamın performans ölçütleri daha yüksek GSYİH büyüme oranının daha yüksek karları teşvik etmesidir.

Hawary (2004), yapılan çalışma ile dünyada 200 milyar doları aşan, yılda %10'dan fazla hızla büyüyen ve muhtemelen küresel GSYİH'nin %10'una yakın bir pazar potansiyeline sahip bir sektörün varlığından bahsedilmektedir. Çalışma özellikle, düzenlemenin getirilmesi için çeşitli gerekçeleri ve bunların yapılandırılması için çıkarımları tartışmaktadır. Mevcut IFI (İslami Finans Enstitüsü) düzenlemesini göz önünde bulundurarak, hakim aracılık uygulamalar, geleneksel bankalara kıyasla sermaye gereksinimi, denetim şeffaflık ve ifşa konusunda daha büyük vurgu ihtiyacına işaret etmektedir. İslami finansın temel ilkeleri ile uyumlu olabilecek olası bir vizyonun unsurlarını özetlemektedir. Özellikle, çeşitli platformlarda veya kurumlarda İslami aracılığın işlevlerini düşünmeyi hak ediyor denilmektedir.

Hassoune (2002), çalışma sonucunda İslami bankaların, aynı bilanço yapısına sahip geleneksel emsallerinden kesinlikle daha karlı olduğu belirtilmiş, böyle bir farklılığın temel nedenin ise İslami bankaların bir piyasa eksikliğinden yararlanmaları olduğu ifade edilmiştir.

Şendurur ve Temelli (2018), yapılan çalışmada CAMEL modeline göre Türkiye’de faaliyet yapan katılım bankaları 2010-2016 dönemi karşılaştırmalı analiz yapmış ve geleneksel bankaların katılım bankalarından performansının daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Henüz katılım bankacılığının gelişme aşamasında olduğu söylenebilir. Katılım bankaları geleneksel bankalara alternatif olmakla birlikte tamamlayıcı fonksiyonu ve finans sistemine dahil olmayan fonların ekonomiye kazandırılması yönünde önemli olmuştur. Bu açıdan ülkemizde katılım bankacılığının geliştirilmesi yönünde tedbirler alınması ve düzenleme yapılması gerekliliği ifade edilmiştir.

Esmer ve Bağcı (2016), yapılan çalışma ile 2005 ve 2014 yılları arasındaki katılım bankalarının finansal sonuçları ölçülmüştür. Bu analizlerde katılım bankalarında kriz yönetimi, likidite problemleri, iflas gibi olumsuzluklara karşı önceden hazırlık yapmasına imkan sağlamak şeklinde faydaları olduğu ifade edilmiştir.

Gökşen ve Gönen (2017), yapılan bu çalışmada müşteri gözüyle katılım bankacılığı ile geleneksel bankacılık faaliyetleri arasında ciddi bir fark olmadığı ifade edilmiştir. Banka müşterilerinin bankayı tercih ederken sosyal sebeplerden ziyade ekonomik çıkarlarını öncelikli tuttıkları ifade edilmiştir. Ayrıca katılım bankacılığı faaliyetleri ve tanıtımının yeterli düzeyde yapılmadığı ifade edilmiştir.

Yıldırım ve Çakar (2018), yapılan çalışmada, KOBİ'lerin İslami bankacılık kullanımını etkileyen faktörler incelenmiştir. İslami bankacılık tercihinin arkasındaki faktörleri belirlemek amacıyla geliştirilen anket Çorum'da faaliyet gösteren 482 KOBİ'ye uygulanmıştır. KOBİ'lerin İslami bankacılık kullanımını etkileyen faktörler test edilmiştir. Modelin bir parçası olarak dört hipotez geliştirilmiştir. Buna göre algılanan hizmet kalitesi, algılanan dini duyarlılık, algılanan tanıma, algılanan İslami bankacılığı kullanma niyeti üzerindeki etkileri açısından şeffaflık ve güvenilirlik araştırılmıştır. İslami bankaların daha etkin olabilmeleri için, banka ürün çeşitliliğini artırmak, şube ve ATM sayısını artırmak, cazip kredi ve ödeme imkânları gibi kampanyalar düzenleme gerekliliğini anlatmıştır.

Ülkemizde faizsiz bankacılık 1970’li yıllarda ortaya çıkmıştır. Bu amaçla 1975 yılında Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası kuruldu. Ancak bu başarısız uygulamadan sonra 16 Aralık 1983 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile faizsiz bankacılık faaliyetlerine müsaade verilmiştir. Bu kurumlara Özel Finans Kurumları denilmiştir. Bu kurumlar 19/10/2005 tarihinde Katılım Bankaları olarak adlandırılmıştır (Kaya, 2012:167).

2015 yılı itibarıyla kamu katılım bankalarının de faaliyete geçmesi nedeniyle özel ve kamu katılım bankalarının performans açısından karşılaştırılması yapılmaktadır. Yastık altı fonların ekonomiye kazandırılması amacıyla kurulmuş olan katılım bankacılığında ne kadar yol alındığının ortaya koyulması amaçlanmıştır.

3.VERİLER VE YÖNTEM

Bu çalışmada 2015-2020 yıllarında Türkiye'de faaliyette olan özel ve kamu katılım bankalarının verileri incelenmiştir. Bankaların performanslarının ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde oran analizi, anlaşılır ve basit olması sebebiyle yaygın olarak kullanılmaktadır (Bumin, 2009:44). Bu çalışmada oran analizleri yöntemi kullanılmış ve oranların hesaplanmasında kullanılan veriler bankaların kendi sitelerinde yayınladıkları finansal tablolardan alınmıştır. Bu çalışmada kullanılan finansal oranlar şunlardır;

- Öz kaynakların Karlılığı (Dönem Net Karı / Öz kaynaklar)
- Aktiflerin Karlılığı (Dönem Net Karı / Aktif Toplamı)
- Şube Başına Net Kar (Dönem Net Karı / Şube Sayısı)
- Sermaye Yeterlilik Oranı (Öz kaynaklar / Aktif Toplamı)
- Net Kar Payı Gelirleri / Aktif Toplamı
- Kar Payı Dışı Gelirleri / Aktif Toplamı
- Faaliyet Gelirleri / Aktif Toplamı

Öz kaynakların Karlılığı: İşletme sahiplerinin koydukları sermayenin ne kadar etkili bir şekilde kullanıldığını görmelerini sağlar. Bir başka ifadesi de işletmenin yönetim performansını gösterir(www.kosgeb.gov.tr).

Aktiflerin Karlılığı: Bir şirketin sahip olduğu aktif toplamının ne kadar karlı olduğunu gösteren orandır. Aktif karlılığı şirket varlıklarının ne kadar iyi yönetildiğinin göstergesidir (Akgül, 2020:994).

Şube Başına Net Kar : Bankalarının performansları incelenirken faaliyet gösteren banka sayısının yanı sıra şube ve personel sayısının da ele alınması, değerlendirmelerde önem taşımaktadır (Emir ve Atukalp, 2018:581). Şube başına net kar bankaların kendi şubeleri arasında performans değerlendirilmesinde de bir araç olarak kullanılmaktadır.

Sermaye Yeterlilik Oranı: Bankaların asgari sermaye bulundurmalarına dair yasal dayanak, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 45. maddesinde zikredilen 'Bankalar, %8 oranından az olmamak üzere belirlenecek sermaye yeterliliği oranını hesaplamak, tutturmak, idame ettirmek ve raporlamak zorundadır' amir hükmüdür (Geçer, 2015:90). Bankaların öz kaynakları ile kredi, piyasa ve operasyonel risklerini karşılama gücünü göstermektedir.

Net Kar Payı Gelirleri/Aktif Toplamı: Katılım bankalarının esas faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerin, toplam aktiflerle oranlanmasıyla ölçülen bir değerlendirme kriteridir (Karaayhan, 2008:93).

Kar Payı Dışı Gelirleri / Aktif Toplamı: Katılım bankalarının kar payı dışı gelir düzeyleri ile finansal performansları arasındaki etkileşimi incelemektir (Uzun ve Berberoğlu, 2019:240).

Faaliyet Gelirleri / Aktif Toplamı: Katılım bankalarında esas faaliyet konusu gelirlerinin etkinliğini ölçmeye yarayan bir orandır.

4. BULGULAR

Tablo 1: Öz Kaynak Karlılığı (Dönem Net Karı / Öz kaynaklar) (%)

Öz kaynak karlılığı	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
---------------------	------	------	------	------	------	------	----------

Vakıf Katılım	6,14	2,17	12,47	21,38	16,6	13,9	12,11
Ziraat Katılım	1,8	4,01	11,32	14,61	16,32	14,8	10,48
Albaraka Türk	14,4	9,55	9,55	3,99	1,66	6,3	7,58
Kuveyt Türk	13,07	13,85	14,68	15,99	16,27	17,51	15,23
Türkiye Finans	7,78	8,09	9,24	10,29	7,83	12,3	9,26
Emlak Katılım*	*	*	*	49,41	3,85	5,24	19,50
Ortalama	8,64	7,53	11,45	19,28	10,42	11,68	12,36

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

(www.ziraatkatilim.com.tr), (www.vakifkatilim.com.tr), (www.albaraka.com.tr)

(www.turkiyefinans.com.tr),

(www.emlakkatilim.com.tr),

(www.kuveytturk.com.tr). Erişim Tarihi: 03.05.2021.

Veriler incelendiğinde 2015-2016 yıllarında sektöre yeni giren kamu ziraat ve vakıf katılım bankalarının öz kaynak karlılıkları ilk yıllarda istikrarlı olmasa da daha sonraki yıllar itibarıyla yükselişlerini sürdürmüştür. Altı yıllık veriler göz önünde bulundurulduğunda ortalama Öz kaynak karlılığında emlak katılım ilk sırada yer almakla birlikte 2019 ve 2020 yıllarında düşme eğilimine girdiği görülmektedir. İstikrar sergileyen Kuveyt Türk ortalama % 15,23 ile ikinci sırada yer alırken 2020 yılında en başarılı sonucu elde etmiştir, vakıf katılım % 12,11 ortalama ile üçüncü sırada yer almaktadır. Albaraka Türk ise %7,58 ile en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

İncelenen bankaların öz kaynak karlılığına bakıldığında Vakıf Katılımda 2019 yılına kadar artış olmuş ancak 2019 ve 2020 yıllarında pandemi krizinin etkileri nedeniyle bir düşüş görülmüştür. Vakıf Katılım 2020 yılına kadar öz kaynak karlılığı artışı sağlamış ancak 2020 yılında bir düşüş söz konusu olmuştur. Albaraka 2015 yılından itibaren öz kaynak karlılığı oranlarında sürekli bir düşüş yaşamış ancak 2020 yılında toparlanmaya başlamıştır. Kuveyt Türk krize rağmen öz kaynak karlılığını sürekli büyütmeyi başarmıştır. Türkiye Finans öz kaynak karlılığında sadece 2019 yılında düşüş yaşamış diğer yıllarda gelişimini devam ettirmiştir. Emlak Katılım 2018 yılında iyi bir başlangıç yapmış ancak 2019 ve 2020 yıllarında ciddi düşüşler yaşamıştır.

Tablo 2: Aktiflerin Karlılığı (Dönem Net Karı / Aktif Toplamı)

Aktif Karlılık	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	6,11	0,41	1,05	1,56	1,07	1,25	1,91
Ziraat Katılım	0,55	0,39	1,11	1,45	1,42	10,61	2,59
Albaraka Türk	1,02	0,66	0,65	0,32	0,12	0,37	0,52
Kuveyt Türk	1,06	1,12	1,18	1,17	1,06	0,92	1,09
Türkiye Finans	0,68	0,76	0,96	0,95	0,72	0,83	0,82

[*] Emlak katılım 2018 yılında faaliyetine başlamıştır.

Emlak Katılım	*	*	*	48,18	0,48	0,4	16,35
Ortalama	1,88	0,67	0,99	8,94	0,81	2,4	3,88

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

İncelemeye alınan katılım bankalarının aktif karlılıkları incelendiğinde Emlak katılımın 2018 yılında % 48,18 yüksek bir oranla başladığını ancak sonraki yıllarda bu başarısını devam ettiremediği görülmektedir. 2015-2020 yılları arası verileri göz önünde bulundurulduğunda Kamu Katılım bankası olan Ziraat Katılımın ortalama %2,59 olarak aktif karlılıkta iyi bir performans gösterdiği görülmektedir. 2019 yılında %1.42 olan aktif karlılığını 2020 de % 10,61 seviyesi ile önemli bir başarı elde etmiştir. Vakıf Katılım ortalama % 1,91 oranıyla üçüncü sırada yer almıştır. Albaraka Türk Öz kaynak karlılığında olduğu gibi, aktif karlılıkta da %0,52 oranıyla en düşük değere sahip olduğu görülmektedir.

Aktif karlılığı açısından en başarılı olan Ziraat Katılım 2019 yılına kadar yükseliş göstermiş, 2019 yılında durağan bir sürece girmiş ve 2020 yılında 10,61 oranı ile en başarılı bir şekilde yoluna devam etmiştir. Vakıf Katılım bu süreçte dalgalı bir eğilim göstermiş 2019 kriz döneminde bir düşüş yaşamış ancak 2020 yılında toparlanmaya başlamıştır. Emlak Katılım 2018 yılında önemli bir başarı elde etmiş olsa da 2019 ve 2020 yıllarında ciddi azalışlar yaşamıştır. Ziraat katılım 2020 yılında aktif karlılığı açısından önemli artışlar sağlamıştır.

Tablo 3: Şube Başına Net Kar (Dönem Net Karı / Şube Sayısı) (BİN TL)

Şube Başına Net Kâr	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	*	633,87	2.192,57	3.590,97	3.123,91	5.748,84	3058,03
Ziraat Katılım	544,63	697,11	2.522,25	4.033,31	5.556,29	6.260,00	3268,93
Albaraka Türk	1.422,53	1.021,63	1.077,69	582,46	275,77	219,30	766,56
Kuveyt Türk	1.238,66	1.407,70	1.693,44	2.100,99	2.581,01	3.248,91	2045,12
Türkiye Finans	912,85	1.035,81	1.307,87	1.453,43	1.219,91	1.993,15	1320,50
Emlak Katılım	*	*	*	*	4.090,90	1.661,94	2.876,42
Ortalama	1.029,67	959,22	1758,76	2.352,23	2807,97	3.188,69	2.222,59

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

* şubesi veya faaliyeti yoktur.

Katılım bankalarında, şube başına düşen ortalama karları incelendiğinde genel olarak yükselen bir eğilim görülmektedir. Sadece Emlak katılım verilerinde 2020 yılında bir düşüş olmuştur. Şube başına karlılıkta ziraat katılım en başarılı sonucu elde etmiş, Vakıf Katılım ikinci Emlak Katılım üçüncü sırada yer almıştır. Özel katılım bankaları içerisinde şube başına düşen ortalama karlılık açısından Kuveyt Türk ilk sırayı almıştır. Albaraka Türk ortalama değeriyle en düşük şube başına kar oranına sahiptir.

Şube başına karlılık oranları incelendiğinde 2019 ve 2020 kriz dönemleri de dahil olmak üzere Ziraat Katılım yükselişini devam ettirmiş ve 2018, 2019 ve 2020 yılında en başarılı sonucu elde etmiştir.

Tablo 4: Sermaye Yeterlilik Oranı [Öz kaynaklar/Toplam Varlıklar] (%)

Sermaye Yeterlilik Oranı	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	99,49	18,72	8,39	7,3	6,46	9,02	24,90
Ziraat Katılım	30,52	9,61	9,78	9,96	8,7	6,2	12,46
Albaraka Türk	7,12	6,94	6,85	7,96	7,44	5,83	7,02
Kuveyt Türk	8,09	8,07	8,04	7,33	6,53	5,25	7,22
Türkiye Finans	8,7	9,44	10,39	9,19	9,21	6,75	8,95
Emlak Katılım	*	*	*	97,52	12,59	7,55	39,22
Ortalama	30,78	10,56	8,69	23,21	8,49	6,77	16,63

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

Bankalarda sermaye yeterlilik oranı faaliyetlerin güvenle sürdürülebilme açısından büyük önem arz etmektedir. İncelenen katılım bankalarının ortalama sermaye yeterlilik oranına bakıldığında zaman zaman emlak katılımının ilk sırada olduğu anlaşılmaktadır. Vakıf Katılım % 24,90 ile ikinci sırada yer almaktadır. %12,46 oranı ile ziraat katılım üçüncü sırada yer almıştır. Albaraka Türk sermaye yeterlilik oranı bakımından % 7,02 oranı ile en düşük seviyede kalmıştır. Bütün katılım bankalarının sermaye yeterlilik oranlarında 2019 ve 2020 kriz dönemlerinde azalış olurken sadece Vakıf Katılım 2020 yılında tekrar yükselişe geçmiştir.

Tablo 5: Net Kar Payı Gelirleri/ Aktif Toplamı Oranı (%)

Net Kar Payı Gelirleri/ Aktif Toplamı	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	1,17	2,11	1,98	2,93	2,24	3,19	2,27
Ziraat Katılım	3,14	2,63	3,09	3,9	3,76	0,70	2,87
Albaraka Türk	3	3,12	3,5	2,41	2,03	0,77	2,47
Kuveyt Türk	3,49	3,44	3,74	4,24	3,35	4,08	3,72
Türkiye Finans	3,64	3,89	3,71	3,71	3,7	5,54	4,03
Emlak Katılım	*	*	*	18,77	2,34	4,00	8,37
Ortalama	2,89	3,04	3,2	5,99	2,9	3,05	3,96

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

Bu oran, ekonomik olarak fonların toplanması ve bu fonların etkin şekilde kullanma başarısını ortaya koymaktadır. Söz konusu katılım bankalarının bu oranlarına bakıldığında Emlak Katılım ilk sırada, Türkiye Finans ikinci sırada kalarak dikkat çekmiştir. Kuveyt Türk üçüncü sırada yer almıştır. Ziraat Katılım ise burada son sırada yer almıştır.

Emlak Katılım net kar payı gelirlerinde ortalama olarak en yüksek değere sahip olsa da 2019 yılında ciddi bir azalış yaşamış ancak 2020 yılında sektör ortalamasının üzerine çıkarak toparlanmıştır. Türkiye Finans 2019 da net kar payı gelirlerinde durağan bir dönem yaşamış olsa da 2020 yılı itibarıyla en başarılı sonucu almıştır. Böylece kriz dönemlerini iyi yönettiği ifade edilebilir. Benzer şekilde Kuveyt Türk 2019 yılında net kar payı gelirlerinde bir düşüş yaşamış olsa da elde ettiği sonuç sektör ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2020 yılı itibarıyla ise tekrar yükselişe geçerek ikinci sırayı almıştır. Bu bakımdan Kuveyt Türk' de kriz dönemini başarı ile yönettiği söylenebilir. Vakıf Katılımda 2019 yılında bir düşüş görülse de yine sektör ortalaması üzerinde yer almış ve 2020 yılında tekrar yükselişe geçerek başarısını devam ettirmiştir. Vakıf Katılımın da kriz dönemlerini başarılı bir şekilde yönettiği ifade edilebilir. Ziraat katılım 2020 yılına kadar başarı grafiğini korumuş ancak 2020 yılında ciddi bir kayıp yaşamıştır. Albaraka Türk de 2019 ve 2020 yıllarında önemli kayıplar yaşamış ve krizden olumsuz bir şekilde etkilenmiştir.

Tablo 6: Kar Payı Dışı Gelirler / Aktif Toplamı (%)

Kâr Payı Dışı Gelirler/ Toplam Aktif	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	0	0,02	0,09	0,18	0,38	0,98	0,33
Ziraat Katılım	0,83	2,28	3,75	1,14	0,94	0,15	1,52
Albaraka Türk	1,02	1,06	0,87	2,17	2,27	0,34	1,29
Kuveyt Türk	1,19	1,28	1,26	1,97	2,42	0,52	1,44
Türkiye Finans	0,75	1,43	1,18	1,77	1,87	0,09	1,18
Emlak Katılım	*	*	*	24,7	0,6	0,23	8,51
Ortalama	0,76	1,21	1,43	5,32	1,41	0,39	1,75

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

Bu oranlar incelendiğinde dalgalı bir hareket olduğu görülmektedir. İnceleme yapılan dönemde ortalama oranlar açısından Emlak Katılım ilk sırada yer alırken, Ziraat Katılım ikinci sırada yer almıştır. Kuveyt Türk üçüncü sırada yer almıştır. Vakıf Katılım kâr payı dışı gelirlerinin aktif toplamına oranında son sırada yer almıştır. Kar payı dışı gelirler bakımından 2015 yılında ilk sırada Kuveyt Türk, 2016 ve 2017 de Ziraat Katılım, 2018 de Emlak Katılım, 2019 da Albaraka Türk ve 2020 de Vakıf Katılım ilk sırada yer almıştır.

Tablo 7: Faaliyet Gelirleri/Toplam Aktif (%)

Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktif (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Vakıf Katılım	1,17	2,13	2,06	3,11	2,63	1,12	1,84
Ziraat Katılım	3,97	4,91	6,84	5,04	4,7	0,14	4,27
Albaraka Türk	4,02	4,18	4,37	4,59	4,29	0,47	3,65
Kuveyt Türk	4,69	4,73	4,99	6,21	5,77	1,22	4,60
Türkiye Finans	4,39	5,32	4,9	5,48	5,57	1,07	4,46
Emlak Katılım	*	*	*	43,47	2,94	1,13	15,85
Ortalama	3,65	4,25	4,63	11,32	4,32	0,86	

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

Faaliyet gelirleri ile aktif toplamı arasındaki ortalama oranlar incelendiğinde Emlak Katılımın ilk sırada olduğu görülmektedir. Kuveyt Türk ikinci, Türkiye Finans üçüncü sırada yer almaktadır. Vakıf Katılım ise son sırada yer almaktadır. Faaliyet gelirlerinin aktif toplamına oranları yıllar itibarıyla incelendiğinde 2015 yılında Kuveyt Türk, 2016 ve 2017 yılında Ziraat Katılım, 2018 yılında Emlak Katılım, 2019 ve 2020 yılında Kuveyt Türk ilk sırayı almıştır. 2019 ve 2020 kriz döneminde bütün katılım bankalarında önemli gerileme olmakla birlikte bu süreçte Kuveyt Türk en başarılı sonucu elde etmiştir.

Tablo 8: Oranların Yıl Ortalamaları (%)

Oranların Ortalamaları	Yıl	Vakıf Katılım	Ziraat Katılım	Albaraka Türk	Kuveyt Türk	Türkiye Finans	Emlak Katılım	Ortalama
Öz Kaynak Karlılığı		12,11	10,48	7,58	15,23	9,26	19,50	12,36
Aktif Karlılığı		1,91	2,59	0,52	1,09	0,82	16,35	3,88
Şube Başına Net Kar (Bin TL)		3058,03	3268,93	766,56	2045,12	1320,50	2.876,42	2.222,59
Sermaye Yeterlilik Oranı		24,90	12,46	7,02	7,22	8,95	39,22	16,63
Net Kar Payı Gelirleri/Toplam Aktifler		2,27	2,87	2,47	3,72	4,03	8,37	3,96
Kar Payı Dışı Gelirler/Toplam Aktifler		0,33	1,52	1,29	1,44	1,18	8,51	1,75
Faaliyet Gelirleri/Toplam Aktifler		1,84	4,27	3,65	4,60	4,46	15,85	4,84

Kaynak: Katılım Bankalarının sitelerinden alınan bilgilerle oluşturulmuştur.

Tablo 8'de katılım bankalarının tabloda ifade edilen dönemlerdeki ortalama değerleri gösterilmiştir. Buna göre katılım bankalarında ortalama öz kaynak karlılığı oranı %12,36'dır. Son altı yıllık kamu ve özel katılım bankalarının değerleri göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre katılım bankaların da öz kaynak karlılığı hususunda % 19,50 oranı ile Emlak Katılım ilk sırada, %15,23 ile Kuveyt Türk ikinci, %12,11 ile Vakıf Katılım üçüncü, %7,58 ile Albaraka Türk son sırada yer almaktadır.

Aktif Karlılık Oranı incelendiğinde ise ilk sırayı %16,35 oranı ile Emlak Katılım, ikinci sırayı %2,59 ile Ziraat Katılım, üçüncü sırayı %1,91 ile Vakıf Katılımın aldığı görülmektedir. Son sırada ise %0,52 ile Albaraka Türk yer almaktadır.

Şube başına kar rakamlarında ise 3.268.930 TL ile Ziraat Katılım ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırayı 3.058.030 TL ile Vakıf Katılım, üçüncü sırayı 2.876.420 TL ile Emlak Katılım almıştır. 766.560 TL ile Albaraka Türk son sırada yer almaktadır.

Sermaye yeterlilik oranına bakıldığında ise %39,22 ile Emlak Katılım ilk sırada yer almakta, ikinci sırada %24,96 ile Vakıf Katılım, üçüncü sırada %12,46 ile Ziraat Katılım vardır. Son sırada %7,26 oranıyla yine Albaraka Türk yer almıştır.

Net kâr payı gelirleri ile aktif toplamı arasında %8,37 oranı ile Emlak Katılım, ilk sırada yer almıştır. %4,03 oranı ile Türkiye Finans ikinci sıradadır. %3,72 oranı ile Kuveyt Türk üçüncü sıradadır. Vakıf Katılım ise burada diğer değerlerin aksine %2.27 oranı ile en sonda yer almıştır.

Kâr payı dışı gelirleri ile aktif toplamı arasındaki orana bakılırsa %8,51 ile Emlak Katılım ilk sırada yer almıştır. %1,52 oranı ile Ziraat Katılım ikinci, %1,44 oranı ile Kuveyt Türk üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Son sırada ise %0,33 oranı ile Vakıf Katılım yer almaktadır.

Faaliyet gelirlerinin toplam aktiflere oranı incelendiğinde %15,85 oranı ile Emlak Katılım ilk sırada yer almıştır. %63 oranı ile Kuveyt Türk ikinci sırada, %4,46 oranı ile Türkiye Finans üçüncü sırada yer almaktadır. Vakıf katılım ise %1,84 oranı ile son sırada yer almıştır.

5.SONUÇ

Katılım bankacılığının kuruluş amaçları içerisinde inanç hassasiyetleri dolayısıyla ticari bankalara tasarruflarını yatırmayan bireyler için alternatif bir yatırım imkânı sunmak, hem de yastık altı fonların ekonomiye kazandırılması suretiyle ekonominin canlandırılması yer almıştır. Özel katılım bankacılığı alanında faaliyet göstermiş ve iflas etmiş olan İhlas Finans ve Bank Asya gibi örnekler yatırımcılar nezdinde kötü bir imaj oluşturmuştur. Katılım bankalarının toplam bankacılık faaliyetleri içerisinde ancak % 5 lik bir orana sahip olduğu 2015 yıllarında kamu katılım bankaları kurulmaya başlanmıştır. Toplam bankacılık faaliyetleri içerisinde % 15 lik bir hedefi gerçekleştirme adına kurulan kamu katılım bankaları ile birlikte günümüzde yaklaşık % 7 lik bir sonuca ancak ulaşılmıştır. Kamu katılım bankaları 2015 yılında faaliyete başlamış olsa da pazar payı hedefine ulaşmada henüz yeterli bir sonuç alınmadığı düşünülmektedir.

Türkiye’de yapılan çalışmalarda ticari bankaların katılım bankalarından karlılık oranları açısından daha başarılı olduğu ifade edilmektedir. Buna karşılık katılım bankalarında kriz yönetimi, likidite problemleri, iflas gibi olumsuzluklara karşı önceden hazırlık yapabilmek şeklinde faydaları olduğu ifade edilmiştir. Banka müşterilerinin bankayı tercih ederken sosyal sebeplerden ziyade ekonomik çıkarlarını öncelikli tuttıkları ifade edilmiştir.

Katılım bankalarının gelişebilmesi için müşteri beklentilerinin araştırılması ve sonuçlarına göre çözümler üretilmesi yerinde olacaktır. Ayrıca katılım bankacılığında başarılı sonuçlar almış ülkelerin çalışma modellerinin araştırılarak örnek alınması önemli faydalar sağlayacaktır. Katılım Bankalarının kuruluş amaçlarına uygun davrandığının ortaya koyabilmek ve güven duygusu sağlayabilmek adına yatırım araçlarının şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması yerinde olacaktır. Katılım bankalarının daha etkin olabilmeleri için, bankacılık ürün çeşitliliğini artırmak, şube ve ATM sayısını artırmak, cazip kredi ve ödeme imkânları gibi kampanyalar düzenlemek suretiyle büyümesinin gerekliliği düşünülmektedir.

Bu çalışmada öz kaynak karlılığı, aktif karlılığı, şube başına net kar, sermaye yeterlilik oranı, net kar payı gelirleri, kar payı dışı gelirler ve faaliyet gelirleri açısından inceleme yapılmıştır. İncelenen oranlar açısından katılım bankalarının başarı durumları açıkça ortaya konmuştur. Yapılan çalışmada 2015-2020 yılları içerisinde performansları hakkında bilgi vermek suretiyle katılım bankalarının kendilerini değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Ayrıca istikrarlı ilişkilerini devam ettirmek isteyen taraflara, katılım bankalarının gelişim trendleri hakkında bilgi sunmak suretiyle doğru tercih yapmalarına katkı sağlanmıştır. Katılım bankalarının gelişimine engel olan faktörlerin doğru tespit edilerek ortadan kaldırılması suretiyle kullanılmayan fonların ekonomiye kazandırılması mümkün olacaktır. Böylece işletmelere, finans sektörüne ve ülke ekonomisine kazanç sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akgül, Yusuf (2020), "**Şirket Büyüklüğünün Aktif Karlılığı Üzerindeki Etkisi:Türk Sigortacılık Sektöründen Kanıtlar**", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:19, Sayı:39, s. 993-1006.
- Akyüz, Fatma, Soba, Arif, Şevket, & Yeşil, Tolga (2020), "**Katılım Bankalarının CAMELS Analizi Yöntemiyle Finansal Performanslarının Değerlendiril-mesi**". Muhasebe ve Finansman Dergisi, sayı:87 ss.145-166.
- Alpun, M. Elif (2017), "**Bankacılık Sisteminde İçerisinde Katılım Bankacılığının Yeri ve Katılım Bankacılığının Güçlü ve Zayıf Yönleri**". Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi s.45.
- Ansari, Saanaullah., & Rahman, Atiqa (2011), "**Financial Performance of Islamic and Conventional Banks in Pakistan: A Comparative Study**". 8th International Conference on Islamic Economics and Finance pp.1-19.
- Ariff, Mohammed (1988, Semptember), "**Islamic Banking**". Aasian-Pacijlc Economic Literature, 2(2), pp.48-64.
- Aslan, Erdal., Bora, Ali., & Amanat, Abdullah. Hasib (2020), "**Comparative Analysis of Conventional and Islamic Banking: The Case of Bakhtar Bank Transforming into Islamic Bank of Afghanistan**". Yönetim ve Ekonomi, 27(3), s.479-493.
- Aydın, N., Delikanlı, İ., Çabukel, R., Erdal, F., Erdal, R., & Ergeç, E. H. (2012), "**Bankacılık ve Sigortacılığa Giriş**". Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları. ss.45-46.
- Bader, Shamsher Mohamad., , Mohamed Ariff., & Taufiq, H. Shah (2008), "**Cost, Revenue, and Profit Efficiency of Islamic versus Conventional Banks: International Evidence Using Data Envelopment Analysis**" Islamic Economic Studies, Vol. 15, No. 2, s.76.
- Errico, Luca., & Farahbaksh, Mitra (1998), "**Islamic banking : issues in prudential regulation and supervision**". International Monetary Fund, Monetary and Exchange Affairs Department., s. 1-32.
- Ersoy, Arif., Hazıroğlu, Temel., Görmüş, Şakir., & Yabanlı, Aydın (2019), "**Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı**". İstanbul: TKBB Yayınları, s.88.
- Esmer, Yusuf., & Bağcı, Haşim (2016) "**Katılım Bankalarında Finansal Performans Analizi: Türkiye Örneği**". Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:8, Sayı:15, ss. 17-30.
- Gait, H. Alsadek., & Worthington, Anderw. C. (2007), "**A Primer on Islamic Finance: Definitions**"., University of Wollongong School of Accounting & Finance, pp 1-31.
- Gökçen, Gürbüz., & Gönen, İbrahim (2017), "**Katılım Bankalarının Finans Sektörü İçindeki Yeri ve Katılım Bankalarına Yönelik Müşteri Algısı**". Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt:2, Sayı:1, ss. 61-77.
- Görmüş, Şakir., Yardımcıoğlu, Fatih., Özdemir, M., Durmuş, Muhammed. E., & Bektaş, İ. (2015), "**Türkiye'deki Katılım Bankalarının Performanslarının AHS ve GİA Yöntemleri ile Analizi**". International Congress on Islamic Economics and Finance (ICISEF) ss. 1-13. Sakarya: Beşiz Yayınları.

- Hassan, M. Kabir (2003), **Determinants of Islamic Banking Profitability**. https://www.researchgate.net/publication/228846468_Determinants_of_Islamic_Banking_Profitability, (Erişim Tarihi:03.05.2021).
- Hassoune, Anouar (2002), "**Islamic Banks' Profitability in an Interest Rate Cycle**", International Journal of Islamic Financial Services, 4(2). p.65.
- Hawary, D., Grais, W., & Iqbal, Z. (2004), **Regulating Islamic Financial Institutions**:. World Bank Policy Research Working Paper 3227, pp1-49. <https://www.albaraka.com.tr/faaliyet-raporlari.aspx>, (Erişim Tarihi:03.05.2021). <https://www.emlakkatilim.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/faaliyet-raporlari>, (Erişim Tarihi:03.05.2021). <https://www.kuveytturk.com.tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/yillik-ve-ara-donem-faaliyet-raporlari>, (Erişim Tarihi:03.05.2021). <https://www.turkiyefinans.com.tr/tr-tr/yatirimci-iliskileri/finansal-raporlar/sayfalar/faaliyet-raporlari.aspx>. Erişim Tarihi:03.05.2021. <https://www.vakifkatilim.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/faaliyet-raporlari>, (Erişim Tarihi:03.05.2021). <https://www.ziraatkatilim.com.tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgileri>, (Erişim Tarihi:03.05.2021).
- Önal, Servet., & Mat, Murat (2017), "**Türkiye'deki Özel Katılım Bankalarının Üç Aylık Peryotlarla 2014-2016 Dönemlerinde Karlılıklarının Oran Analizi Yöntemiyle İncelenmesi**", International Journal of Academic Value Studies, 3(16), ss. 87-94.
- Parlakkaya, Raif., & Çürük, Suna. Akten (2011), "**Finansal Rasyoların Katılım Bankaları ve Geleneksel Bankalar Arasında Bir Tasnif Aracı Olarak Kullanımı: Türkiye Örneği**", Ege Akademik Bakış Dergisi, Cilt:11, Sayı:3, ss. 397-405.
- Şendurur, Utku., & Temelli, Fatma (2018), "**Camel Derecelendirme Modeli Yardımı İle Türkiye'de Faaliyet Gösteren Geleneksel Bankalar Ve Katılım Bankalarının Karşılaştırmalı Analizi**". ulakbilge, 6(23), ss.1-18.
- Tetik , Nevzat, & Şahin, Ahmet (2020), "**Katılım Bankalarının Finansal Performans Analizi**". Atatürk Üniversitesi İİB Dergisi, ss. 293-314.
- Tunç, H. (2000). **Soru ve Cevaplarla ÖFK'lar**. Bereket Dergisi, Yıl:3, Sayı:10 s. 13.
- Viverita, D. (2011, Juny 21). **Performance Analysis of Indonesian Islamic and Conventional Banks**. <http://ssrn.com/abstract=1868938>, (Erişim Tarihi:05.05.2021).
- Yıldırım, İbrahim., & Çakar, Recep (2018), **Perspectives of Small and Medium Enterprises (SMEs) on Islamic Banking Practices: A Study on**. Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırmaları Dergisi, Kasım 4(3), ss. 50-61.
- Yudistira, Donsyah (2004), "**Efficiency in Islamic Banking: An Empirical Analysis of Eighteen Banks**". Islamic Economic Studies, 12(1), pp. 1-19.